

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظریه‌های شخصیت

www.ketab.ir

مؤلف: ریچارد راینکمن

مترجم: مهرداد فیروزبخت

ارسان
نشر اسبازان

Richard M. Ryckman

ریچارد ام. رایکمن

نظریه‌های شخصیت مولف: ریچارد ام. رایکمن، مترجم: مهرداد فیروزبخت. - تهران: ارسباران، ۱۴۰۱.

[۲۰] ۷۰۸ ص.: مصور، جدول، نمودار.

ISBN : 978 - 964 - 6389 - 55 - 7

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا :

Thories of Personality (Ninth Edition) c2008

عنوان اصلی:

یادداشت : کتابنامه: ص. ۶۹۰ - ۷۰۷.

موضوع : شخصیت.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۷ ۶ ن ۲۵ ر / BF ۶۹۸

رده‌بندی دیویی: ۱۵۵/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۵۲۹۶۹۲

بیاپید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت بی‌ارزش کردن زحمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت

www.Ravabook.ir

ارِسْباران
نشر ارسباران

پست الکترونیکی

panahir91@yahoo.com

نظریه‌های شخصیت

مولف : ریچارد ام. رایکمن (ویراست نهم، ۲۰۰۸)

مترجم : مهرداد فیروزبخت

ناشر : نشر ارسباران

نوبت چاپ : پنجم، بهار ۱۴۰۱

تعداد صفحات : ۷۲۸ صفحه

شمارگان : ۱۱۰۰

قیمت : ۲۰۰،۰۰۰ تومان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی : طیف‌نگار

ISBN : 978 - 964 - 6389 - 55 - 7

شابک : ۷ - ۵۵ - ۶۳۸۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸

مرکز پخش : تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان علیزاده و شیخ‌لر، پلاک ۶۳

تلفکس : ۸۸۹۶۲۷۰۷

۸۸۹۶۱۰۵۰

۸۸۹۶۱۰۷۰

تلفن : ۹ - ۸۸۹۷۳۳۵۸

فهرست مطالب

پیشگفتار مولف هفده

بخش اول : مقدمه‌ای بر روان‌شناسی شخصیت

فصل اول : شخصیت و چشم‌انداز علمی

چرا شخصیت را بررسی می‌کنیم؟	۴
تعریف شخصیت	۵
بررسی علمی شخصیت	۶
ساختن نظریه‌های علمی	۸
رویکرد استقرایی در برابر رویکرد قیاسی	۸
پایه‌ریزی قوانین	۹
نظریه‌آزمایی : روش‌های تحقیق	۱۰
روش آزمایشی	۱۰
روش همبستگی	۱۲
روش موردپژوهی	۱۶
ملاک‌های ارزیابی نظریه‌های علمی	۱۸
سئوالات انتقادی	۲۱
تعریف اصطلاحات	۲۲
خواندنی‌های پیشنهادی	۲۷
پرسش‌های چهارگزینه‌ای	۲۷
پاسخ‌های صحیح	۲۸

بخش دوم : روانکاوی و دیدگاه‌های روانکاوانه

فصل دوم : نظریه روانکاوی فروید

زندگی‌نامه	۳۴
------------	----

۳۸	 مفاهیم و اصول
۳۸	 نقش نیروهای هشیار، نیمه‌هشیار و ناهشیار در شخصیت
۳۹	 غرایز : نیروهای سوق‌دهنده شخصیت
۴۱	 نظریه ساختار شخصیت و پویایی آن
۴۲	 مکانیسم دفاعی
۴۶	 تحول شخصیت
۴۶	 نظریه رشد روانی جنسی
۵۰	 انواع شخصیت
۵۲	 شواهد تحقیقاتی موجود در ارتباط با نظریه رشد روانی جنسی
۵۲	 شواهد موجود در مورد تیپ‌های شخصیتی
۵۲	 شخصیت دهانی گیرنده
۵۴	 شخصیت مقعدی
۵۴	 موضع روانکاوی پسا کلاسیک
۵۵	 تیپ شخصیتی وابسته
۵۷	 فنون سنجش
۵۷	 تداعی آزاد
۶۰	 تحلیل رویا
۶۱	 انتقال
۶۲	 تلویحات درمانی نظریه
۶۳	 ارزیابی
۶۷	 سئوالات انتقادی
۶۷	 تعریف اصطلاحات
۷۴	 خواندنی‌های پیشنهادی
۷۴	 پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۷۵	 پاسخ‌های صحیح

◀ فصل سوم: روان‌شناسی تحلیلی یونگ

۷۸	 زندگی‌نامه
۸۲	 مفاهیم و اصول
۸۲	 روان
۸۴	 کهن‌الگوها
۸۷	 نقاب
۸۷	 سایه
۸۸	 آنیما و آنیموس
۸۹	 خود
۹۲	 نظریه تیپ‌های روانی
۹۲	 برون‌گرایی / درون‌گرایی

۹۳	چهار کارکرد
۹۴	تیپ‌شناسی
۹۷	شواهد تحقیقاتی دربارهٔ نظریهٔ تیپ‌های روانی
۹۹	تحول شخصیت
۹۹	تحقق خود
۱۰۰	روان‌رنجوری و روان‌پریشی
۱۰۱	فنون سنجش
۱۰۱	تحلیل رویا
۱۰۳	روش گسترش
۱۰۳	آزمون تداعی کلمه
۱۰۴	نقاشی درمانی
۱۰۴	تلویحات درمانی نظریه
۱۰۶	ارزیابی
۱۰۹	سئوالات انتقادی
۱۰۹	تعریف اصطلاحات
۱۱۳	خواندنی‌های پیشنهادی
۱۱۳	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۱۴	پاسخ‌های صحیح

فصل چهارم: روان‌شناسی فردی آدلر

۱۱۶	زندگی‌نامه
۱۱۸	مفاهیم و اصول
۱۱۸	کمال‌طلبی
۱۱۹	تکامل خلافت و علاقهٔ اجتماعی
۱۲۱	احساس حقارت و تلاش برای برتری
۱۲۳	سبک زندگی و خود خلاق
۱۲۳	تحول شخصیت
۱۲۳	مشکلات رشدی اصلی
۱۲۴	تاثیر پدر و مادر در اوایل کودکی
۱۲۵	ترتیب تولد
۱۲۷	شواهد تحقیقاتی در مورد ترتیب تولد
۱۲۷	شواهد تحقیقاتی: تحول عقلانی
۱۳۱	شواهد تحقیقاتی دیگر: رابطهٔ سایر صفات با ترتیب تولد
۱۳۲	به وجود آمدن سبک زندگی مخرب
۱۳۳	به وجود آمدن سبک زندگی سازنده
۱۳۴	چهار سبک زندگی اصلی از نظر آدلر
۱۳۵	فنون سنجش

۱۳۵	به یاد آوردن خاطرات قدیمی
۱۳۷	تحلیل رویا
۱۳۷	تحلیل ترتیب تولد
۱۳۸	تلویحات درمانی نظریه
۱۳۸	ارزیابی
۱۴۰	سئوالات انتقادی
۱۴۱	تعریف اصطلاحات
۱۴۳	خواندنی‌های پیشنهادی
۱۴۳	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۴۴	پاسخ‌های صحیح

فصل پنجم: روانکاوی اجتماعی و فرهنگی هورنای

۱۴۶	زندگی‌نامه
۱۴۸	مفاهیم و اصول
۱۴۸	رقابت جویی افراطی: محور همیشگی روان‌رنجوری
۱۵۱	رقابت جویی رشدافزا: رقابت سالم
۱۵۲	سبب‌شناسی خانوادگی روان‌رنجوری
۱۵۲	روش‌های روان‌رنجورانه برای کنار آمدن با اضطراب بنیادی
۱۵۶	سه روند روان‌رنجورانه بنیادی
۱۵۷	تعارض بنیادی در روان‌رنجوری
۱۶۰	تحول شخصیت
۱۶۰	انتقاد هورنای از فروید
۱۶۰	آیا زنان واقعاً می‌خواهند مرد باشند؟
۱۶۲	آیا زن‌ها واقعاً از رنج بردن لذت می‌برند؟
۱۶۴	نگاه انسان‌گرایانه هورنای به رشد
۱۶۴	بیگانگی و خودآرمانی
۱۶۶	بیرونی کردن: مخدوش نکردن خود آرمانی
۱۶۶	روش‌های کمکی برای ایجاد هماهنگی تصنعی
۱۶۸	شواهد تجربی: باورهای نامعقول و آسیب‌شناسی روانی
۱۷۰	فنون سنجش
۱۷۰	تلویحات درمانی نظریه
۱۷۱	ارزیابی
۱۷۳	سئوالات انتقادی
۱۷۳	تعریف اصطلاحات
۱۷۶	خواندنی‌های پیشنهادی
۱۷۶	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۷۸	پاسخ‌های صحیح

فصل ششم: روان‌شناسی ایگوی روانکاوانه اریکسون

۱۸۰	زندگی‌نامه
۱۸۴	مفاهیم و اصول
۱۸۴	روان‌شناسی ایگو: رهانیدن روانکاوی از قید تعصب
۱۸۵	اصل اپیژنتیک
۱۸۷	تحول شخصیت
۱۸۷	مراحل تحول ایگو
۱۸۷	مرحله دهانی - حسی: اعتماد بنیادی در برابر بی‌اعتمادی
۱۸۸	مرحله عضلانی - مقعدی: خودمختاری در برابر شک و شرم
۱۸۹	مرحله جابجایی - تناسلی: ابتکار در برابر احساس گناه
۱۹۰	مرحله نهفتگی: کوشایی در برابر حقارت
۱۹۱	نوجوانی: هویت‌یابی در برابر آشفتگی نقش
۱۹۴	جوانی: صمیمیت در برابر انزوا
۱۹۵	میانسالی: تولید در برابر رکود
۱۹۵	پیری: تمامیت ایگو در برابر ناامیدی
۱۹۶	تحقیقات حامی نظریه تحول ایگو
۱۹۶	کوشایی در مرحله نهفتگی
۱۹۷	هویت ایگو در نوجوانی
۲۰۲	شرح و بسط و اصلاح وضعیت‌های هویتی مارسیا
۲۰۳	صمیمیت در جوانی
۲۰۵	تولید در میانسالی
۲۰۷	وضعیت‌های تولیدی
۲۰۸	تمامیت ایگو در پیری
۲۰۹	فنون سنجش
۲۱۱	تجویحات درمانی نظریه
۲۱۳	ارزیابی
۲۱۵	سئوالات انتقادی
۲۱۵	تعریف اصطلاحات
۲۲۰	خواندنی‌های پیشنهادی
۲۲۱	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۲۲	پاسخ‌های صحیح

فصل هفتم: روان‌شناسی خودکوهات

۲۲۴	زندگی‌نامه
۲۲۶	مفاهیم و اصول
۲۲۶	روان‌شناسی خود: جدیدترین تحول در روانکاوی کلاسیک
۲۲۷	روان‌شناسی خود به عنوان نظریه روابط شی‌ای

پیشگفتار مؤلف

ویراست نهم کتاب **نظریه‌های شخصیت** در اصل، همان ویراست اول آن در سی سال قبل را تعقیب می‌کند. ویراست همچون ویراست اول آن مروری بر مفاهیم و اصول نظریه‌های اصلی شخصیت است. این نظریه‌های بزرگ می‌خواهند رفتار انسان را در بیشتر وضعیت‌ها تبیین کنند. این کتاب می‌خواهد نظریه‌های بزرگ را براساس ملاک‌های علمی بودن یک نظریه بسنجد. همچنین دانشجویان را در جریان تحقیقات فراوانی قرار می‌دهد که اعتبار مفاهیم اصلی این نظریه‌ها را آزموده‌اند. در عین حال، ویراست نهم کتاب نظریه‌های شخصیت، مشکلات فعلی روان‌شناسان شخصیت را مطرح می‌کند و برخی از مسائل تحقیقاتی و نظری مهم و ایده‌های نظریه‌ها و تحقیقات شخصیتی معاصر را به بحث می‌گذارد.

محتوای کتاب به گونه‌ای است که برای دانشجویان مقطع کارشناسی هم که چندان با روان‌شناسی شخصیت آشنا نیستند، قابل فهم باشد. من در این ویراست، آخرین تحقیقات حامی این نظریه‌ها را توضیح داده‌ام. مثال‌های زیادی نیز از زندگی روزمره آورده‌ام و موضوعات عجیبی را پیش کشیده‌ام که نظر دانشجویان سنتی و غیرسنتی را جلب می‌کنند. هر نظریه را با مرور مفاهیم اصلی و اصول آن شروع می‌کنم؛ به این ترتیب مقایسه نظریه‌ها آسان خواهد شد.

اگرچه اهداف این کتاب دست نخورده ولی در سی سال اخیر دو تغییر بزرگ در روان‌شناسی شخصیت رخ داده است. نخست این که در بیست سال گذشته یا بیشتر، تحقیقات زیادی در زمینه تفاوت‌های فردی انجام شده است؛ دوم آن که تحقیقات مزبور با استفاده از نظریه‌های بزرگ شخصیت و مشتقات آنها انجام شده‌اند. این تحقیقات به طور کلی اعتبار و کاربرد این نظریه‌ها در حل مشکلات انسان را افزوده‌اند. در این ویراست سعی خواهم کرد شور و حال عقلانی حاصل از کارهای بین‌المللی روی این نظریه‌ها را توضیح بدهم؛ در پایان فصل هم نشان خواهم داد نظریه‌های بزرگ این کتاب چطور الهام‌بخش کارهای خلاقانه نسل جدید روان‌شناسان شخصیت بوده و درک ما از شخصیت را افزوده‌اند.

سازمان این کتاب

این کتاب هفت بخش دارد. بخش اول با عنوان «مقدمه‌ای بر رشته روان‌شناسی شخصیت» به پدیده‌های پیچیده و گوناگونی می‌پردازد که جزیی از شخصیت انسان هستند. بنابراین غیرممکن است که نظریه‌ای

بتواند تمام پدیده‌ها را به طور تمام و کمال پوشش بدهد. هدف معقول‌ترین است که با تولید نظریه‌های علمی سودمندتر، درک خود از شخصیت را افزایش دهیم. فصل اول تحت عنوان «شخصیت و چشم‌انداز علمی»، مسئله ارائه تعریفی مقبول از شخصیت را توضیح می‌دهد و دلایل بررسی تفاوت‌های فردی از لحاظ علمی را بررسی می‌کند. همچنین درباره فرایند علمی و ربط متقابل نظریه و تحقیق، اطلاعاتی اساسی می‌دهد. ویراست نهم این کتاب، توضیحات بیشتری درباره نظریه‌سازی و نظریه‌آزمایی می‌دهد. همچنین در فصل اول، ملاک‌های دانشمندان برای ارزشمندی یک نظریه را توضیح خواهم داد؛ دانشجویان با این ملاک‌ها می‌توانند نظریه‌های فصل‌های بعد را ارزیابی کنند.

بخش دوم کتاب با عنوان «روانکاوی و دیدگاه‌های روانکاوانه»، فروید و نظریه روانکاوانه او و همچنین نظریه‌های نوتحلی یونگ، آدلر، هورنای، اریکسون و کوهات را پوشش می‌دهد. در فصل فروید، در کنار نظریه ساختار شخصیت او، مکانیسم‌های دفاعی را توضیح خواهم داد که شخص را از تهدید مصون نگه می‌دارند. همچنین نظریه رشد روانی جنسی را شرح می‌دهم و آخرین شواهد تحقیقاتی درباره تیپ‌های شخصیتی را بازگو می‌کنم. موردپژوهی‌های بالینی در بحث فنون سنجش اولیه، توجه دانشجویان را جلب خواهد کرد. فروید برای فهمیدن شخصیت بیمارانش و کمک به آنها برای غلبه کردن بر مشکلاتشان از روش موردپژوهی استفاده می‌کرد.

فصل یونگ، ساختار و کارکردهای روان و نظریه او درباره تیپ‌های روانشناختی را توضیح می‌دهد. این فصل نیز حاوی آخرین تحقیقاتی است که اعتبار نظریه یونگ را تایید می‌کنند.

در فصل آدلر، نظریه او راجع به احساس حقارت و توضیح می‌دهم که انسان را به برتری‌جویی سالم و ناسالم وامی‌دارد. در کنار تشریح این نظریه، توصیف مشروطی از افراد سالم و ناسالم ارائه می‌شود. تحقیقات اخیر راجع به ترتیب تولد را هم توضیح خواهم داد و با هم جدیدترین نظریه‌ها و تحقیقات در مورد رابطه ترتیب تولد با پیشرفت عقلانی را مرور خواهیم کرد.

در فصل کارن هورنای، نظریه روانکاوانه او در باب تحقق خود را توضیح می‌دهم و دیدگاه‌های دوران‌ساز او در خصوص نقش رقابت‌جویی افراطی جامعه آمریکا در تولید افراد روان‌رنجور و جدیدترین شواهد تحقیقاتی در این مورد را مرور خواهم کرد. به نقش باورهای نامعقول در ایجاد آسیب‌های روانی هم می‌پردازم.

در فصل اریک اریکسون، رابطه نظریه رشد روانی اجتماعی او با شرح و بسط‌های معاصر نظریه‌اش را بررسی خواهیم کرد؛ برای نمونه، ماریا و واترمن، نظریات اریکسون در مورد هویت در نوجوانی را شرح و بسط دادند یا تحقیقات آرلوفسکی از اندیشه‌های اریکسون درباره صمیمیت در جوانی حمایت می‌کنند. برادلی و ماریسا نیز بر غنای نظریات اریکسون درباره مولد بودن در میانسالان افزوده‌اند. ما این شرح و بسط‌ها و شواهد حامی آنها را مرور خواهیم کرد. فصل اریکسون، تحقیقات انجام‌شده درباره صحت و سقم نظریه تحول ایگو را نیز بیان خواهد کرد.

فصل روان‌شناسی خود‌هاینر کوهات که آخرین نظریه بناشده براساس روانکاوی کلاسیک است،